

Iran'ın Uçak Motoru Yapımında Tersine Mühendislik Başarı

Iran Bilgi Teknolojisi şirketinin uzmanları, dünyanın en popüler yolcu uçak motoru olan CFM56 motorunun tersine mühendisliğini yapmayı başardı. Bu büyük başarı, İran'ın havacılık sektöründe bir dönüm noktası olarak değerlendiriliyor.

Iran News: Tesnim Haber - İran Motor ve Havacılık Ekipman Mühendisliği ve Malatya Şirketi yöneticilerinden Mani Rzvani, Tesnim'in verdiği röportajında onları şöyle söyledi: İran Bilgi Teknolojisi şirketi, Mepna Group Holding'in yan şirketlerinden biridir ve bu şirketin ana misyonu, ticari havacılık endüstrisi alanında tasarım, inaat ve onarım hizmetleri sağlamaktır. Bu bilgi teknolojileri şirketinin ilk kuruluşunun oluşumu, 2016 yıl civarında, Mepna Grub'un yan şirketlerinden birinde atıldı. O zamanlar amaç, yolcu uçağı motoru tasarım ve üretime ilişkin teknik bilgi edinmekti ve bu amaçla Sayın Dr. Pourfarzane'nin önderliğinde akademik kuruluşlardan ve motor endüstrisi alanlarından oluşan bir ekip oluşturuldu ve yaklaşık 40 kişiyle çalışmaya başlandı.

Bu ekibin ana projesi olarak CFM56 turbofan motoru seçildi. Bu tür motorun tersine mühendislik sürecinin ilk adımıydı. Bu motoru üreten en popüler turbofan yolcu uçağı motorudur ve bugün dünyadaki yolcu havayollarının tür motorundaki uçuş saati rekorunu elinde tutmaktadır. Arkl olarak Airbus A319, A320 ve A340 4 motorlu ve klasik Boeing 737 ailesinde kurulu olup, dünyanın her yerindeki havayollarında hizmet vermektedir.

7 yıllık süreçli çalışmaları ardından bu motorun tür tasarım bilgisine ulaştık. Bu motorun kompresör kanatlarının tür amaçlar tersine mühendislikle yapılmış ve üretilmiştir, bileşenlerinin oluşturulması da tamamlanmıştır. Fan kanatlarının tasarım ve imalatı da tamamlandı ve üretilen tür parçaları için Sivil Havacılık Teknolojilerinden uçuş yeterlilik belgesi alıyoruz.

Bu motorun tersine mühendisliği tamamen tasarım bilgisi açısından yapılmıştır. Ancak prototip için inaat anlamında ü ana kadar yaklaşık %33 oranında fiziksel ilerleme kaydedilebildi ve bu motorun seri üretime gelince, üreticiler olmalı ki seri üretime geçelim.

Dünyada ve havacılık sektöründe Boeing, Airbus gibi büyük firmalar Ar Frame veya uçağı gövdesi üreticisi olup, hiçbir motor üretmemektedir. Uçağı motoru sektöründe gelen şirketleri arasında İngiltere'deki Rolls-Royce, Amerika'daki GE ve Pratt & Whitney ve Fransa'daki Safran vardır. Söz konusu motor CFM International'in bir ürünüdür. Bu şirket Safran (Fransa) ve GE Aviation (ABD) arasında yar yarı ortaklıkla ortak girişim olarak kuruldu.

Iran'ın bu alandaki başarılarına ilişkin Rzvani şöyle devam etti:

Sonunda ran Bilgi Teknolojileri irketi Mepna'dan ayrilabilecek bir kapasiteye ulat. Bu sayede irketin yeri deitirilerek bamsz bir irket ad altnda faaliyetlerimize devam ettik. Tersine mühendisliin balamas ve bu motorun yapmyla e zamanl olarak CFM motor ailesi onarmlar konusu da balad. ranl irket u anda motor onarm ve motor teçhizat (MRO), motor tasarm ve mühendislii (DOA) ve parça imalat (POA) dahil olmak üzere üç uzmanlk alannda faaliyet gösteriyor olup yerli havayollarna hizmet vermektedir. Bu irketin organizasyon yaps tamamen uluslararası havaclk sektörünün standartlarna uygun olarak tasarlanm olup, irket tüzüü Sivil Havaclk Tekilat tarafndan da onaylanmtr.’

Hava motorlar alannda tasarm bilgisi edinmenin stratejik önemine deinen Rzvani, unlar kaydetti: Bugün hava türbinli motorlarn tasarm ve üretiminde teknoloji ve bilgi birikiminin zirvesine ulatk. Mepna Grup her türü yolcu uça motorlarnn imalat alannda yatrm yaparsa, bu yatrmn boyutlar çok büyük olacaktr.

Uluslararası pazarda motora yönelik uluslararası havaclk sektörü sertifikalarnn alınmasna yönelmeliyiz. imdi bu süreci balatmak için zamana ihtiyacmz var ama Allah'n izniyle bu aamay da mutlaka geçeceiz. u anda Avrupa Birlii Havaclk Emniyeti Ajans'ndan (EASA) CFM motor ailesi imalat ve onarm sertifikasn alınmasna ilikin iletiim ve süreçleri aratryoruz.